

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5:50 mesečno, četletno K 16:50.
Ce si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 5.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vjn.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Vabilo

na

zbor zaupnikov

Jugoslovanske demokratske stranke

ki se vrši

v nedeljo, dne 6. julija t. l. v Ljubljani v Narodnem domu.

Začetek zborovanja ob pol 9. dopold. Nadaljevanje ob 15. popold.

SPORED:

1. Nagovor strankinega predsednika dr. Iv. Tavčarja in odposlancev »Demokratskega kluba«.
2. Poročilo o delovanju »Narodnega predstavništva«.
3. Poročilo strankinega zastopstva v centralni vladi (minister dr. A. Kramer).
4. Poročilo strankinega zastopstva v ljubljanski vladi (podpredsednik dr. G. Žerjav).
5. Poročilo izvrševalnega odbora.
6. Izpopolnitev strankinega programa in sprememba organizacijskega reda.
7. Poročilo o volitvah v izvrševalni odbor.
8. Slučajnosti.

Ljubljana, dne 15. junija 1919.

Načelstvo JDS.

Sedem dni.

Antanta je z Nemčijo govorila zadnjo besedo. V sedmih dneh, torej

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje.)

(13)

Pričelo me je dušiti, ne toliko zaradi te dozdevne obtožbe, katere vzrok sem pač vedela, pač pa zaradi tega, ker je gospoda Duranda občila rdečica.

„Kaj menite s tem?“ je vprašal. Pri tem se je njegov glas nekako čudno tresel. „Kaj ji morete očitati?“

„Malenkost“, je odgovoril nadzornik ter me pri tem pogledal s pogledom, ki sem ga morala razumeti.

„To ni malenkost“, sem razburjena vskliknila. „Zdi se, da gospa Fairbrother navzlic njeni skrbni toaleti ni imela rokavic, ko so jo našli. Ker ni dvoma, da jih je imela, ko je prišla v alkovn, jih je seveda policija iskala. In kaj misliš, kje so našli rokavice? Ne v alkovnu poleg nje — marveč —“

„Vem, vem!“ me je prekinil gospod Durand s hripavim glasom. „Ni ti treba tega izgovoriti. Ah, moja uboga Rita! Kakšne skrbi sem ti vsled svoje slabosti napravil!“

„Slabost?“ —

Prestrašil se je. Zganila sem se. Moj glas je bil popolnoma drugačen, ko sem ponovila to besedo.

do ponedeljka zvečer, mora Nemčija podpisati izpremenjeno mirovno pogodbo ali bo pa vkorakal maršal Foch, blokada se poostrila in nemška pristanišča bodo Angleži zasedli ter eventualno bombardirali.

Nemčija stoji danes na razpotju. Rešiti ima najtežji problem, od katerega je odvisen njen nadaljni obstoj. In ta rešitev je tem težja ker ne gre le za zunanjepolitične komplikacije, marveč tudi za notranjepolitične. Predvsem imajo neodvisni socialni demokrati najlepšo priliko, da udelejšijo svoja stremljenja, katerih zadnji cilj je, da vržejo sedanjo vlado. In kaj bi pomenjala vlada neodvisnih socialnih demokratov, to vidimo na Ogrskem, kjer so zavladali njihov najbližji sorodniki.

Tako je pač razumljivo, da danes ves svet gleda in pričakuje, kako se bo nemško narodno predstavništvo odločilo. Na vsak način pa bodočnost Nemčije ni mnogo obetajoča. Prej najponosnejša država, ki je imela za ideal rimske cesarje, ko so obvladali ves svet, danes ponižana, strta. Truda-

„Jaz bi to drugače nazvala“, sem hladno pristavila.

Par hipov se je zdelo, da ga bo popolnoma zapustila zavest. Potem je pa zopet dvignil glavo in je izgledal tako lepo in nedolžno, kakor pred par urami, ko me je v rastlinjaku prosil za roko.

„Ti imaš pravico za to“, je rekel, „razen tega ni slabost v takem času in pri takih razmerah nikakršem velik zločin. Ni bilo moško od mene, izbrati za skrivajšče predmet, ki je tvoja izključna last. Priznavam to, Rita, in prav se mi bo zgodilo, če mi v bodoče odpoveš svojo simpatijo in svoje spoštovanje. Toda zagotovim ti, kakor tudi te gospode — eden mi more moj pregrešek na zelo občuten način plačati — da je spoštovanje do tebe, ne pa malenkosten, sramoten strah za mojo lastno osebo povzročilo to dejanje, ki ga drugi morda smatrate kot čin neodpustljive slabosti. V hipu, ko sem izvedel o umoru dame v alkovnu, ki sem jo tam obiskal, sem uvidel, da bodo vse, o katerih so vedeli, da so jo tekom zadnje pol ure pred njeno smrtjo tudi obiskali, več ali manj zaslislali. Bal sem se za slučaj, če bodo našli rokavice pri meni, da me bo policija posebno osumila, kar bi tebe po nepotrebnem bolelo. In tako sem storil v hipni razburjenosti to, kar smatram za nespametno in nečastno, ter izrabil priložnost, ko sem stal v tvoji bli-

polno delo stoletij je uničeno samo vsled domišljavosti nekaternikov, ki so vodili državo in ki so mislili, da so nepremagljivi. Huda je kazen, ki je zadela Nemčijo. Toda če pomislimo, koliko žrtv je padlo, koliko premoženja je bilo uničenega edinole vsled krivde Nemčije, tedaj smemo skoro trditi, da je ta kazen zaslužena. Seveda bodo pri tem kaznovani tudi nedolžni, toda žal da morajo biti povsod tudi žrtve.

Odločitev Nemčije bo učinkovala tudi na Nemško Avstrijo, kjer so se začele notranje politične razmere tudi temeljito izpreminjati. Komunistični puč ne bo ostal brez posledic, ker so se komunisti na Dunaju tako zelo ugnezdili, da jih ne bodo tako kmalu iztrebili. In mi mislimo, da bi bilo za Nemško Avstrijo mnogo boljše, če bi one čete, ki jih še vedno pošilja na naše meje, vporabila doma, ker sicer se ji bo cela hiša nad glavo podrla. Antanta mora videti ta nered, ki vlada v Nemčiji in v Nemški Avstriji. In če ga vidi, tedaj mora priti do prepričanja, da ustroj Nemške Avstrije danes

žini, in pa tvojo nepazljivost ter vtaknil te nesrečne rokavice v tvojo torbico, ki sem jo zagledal poleg tebe na tleh. Ne zadrževam, da mi že zdaj odpustiš! Vse moje bodoče življenje bo posvečeno nalogi, da dobim tvoje odpuščanje. Hotel sem konstatirati le gola dejstva.“

„Prav dobro!“ — To opazko je napravil nadzornik. Jaz bi ne mogla niti besedice izpregovoriti, čeprav bi šlo za moje življenje. — „Morda boste“, je nadaljeval nadzornik, „zdaj izprevideli, da morate zdaj še tej dami povedati, kako ste vi dobili te rokavice.“

„Gospa Fairbrother mi jih je sama dala“, je izjavil.

„Vam jih je dala?“

„Da, sam ne vem, zakaj. Prosila me je, naj jih shranim za njo. Vem, da se vam zdi ta izjava zelo čudna. Ker sem vedel, da mora ta izjava napraviti neugoden vtis na vsakogar, tedaj sem se izogibal vsakemu vprašanju o tej zadevi. Toda zagotovim vas, da je v resnici tako, kakor sem rekel. Dala mi je rokavice, ko sem govoril z njo. Pripomnila je, da so ji nadležne.“

„In vi?“ je vprašal nadzornik.

(Dalje prihodnjič.)

še ni izkristaliziran in da bo še precej Donave steklo skozi Dunaj, predno bo Nemška Avstrija zopet sposobna — vladati sama sebe. Vsled tega bi bil naravnost zločin, če bi prišla le ena slovenska vas v to za življenje nesposobno državo.

Po sedanjih izkušnjah, ki smo jih dobili vsled postopanja mirovne konference, nismo optimisti, marveč pričakujemo s težkim srcem odločitve. Le eno dejstvo nam daje nekoliko upanja, da so naše notranje razmere zdrave, da naše politično življenje še ni inficirano z boljševizmom in da mora antanta to vpoštevati.

Tako je tudi za nas pondeljek važen, ker bo odločitev Nemčije neposredno učinkovala tudi na nas.

Političen pregled.

Medjimurci v Beogradu. Pretekli teden se je mudila v Beogradu deputacija medjimurskih kmetov, da izposluje dovoljenje, da lahko obdelujejo polje in gorice tudi onkraj Mure. Medjimurce sta sprejela tako vojvoda Mišić, kakor tudi regent prestolonaslednik Aleksander. Deputacijo je ljubeznivost in preprostost kraljevičarjavost očarala. Tako-le opisuje v „Volji Naroda“ sprejem pri prestolonasledniku: „Ako budemo četiri dni čakali, mi nazaj ne idemo, dok ne vidimo kraljeviča, rekli su naši muži vojvodi Mišiću. „Pač ga budete vidjeli“, odgovoril je slavni vojvoda. I za kratki čas došel je jedan oficir i rekel: „Medjimurci, kraljevič vas čeka!“ Za kratki čas stajali su Medjimurci pred njim. Sam je bil. A govoril je tak, da smo mogli razumeti, kak da bi pravi Medjimurec bil. Prava istina je, da imademo vladara, koji prima drage volje svakoga muža, koji mu se hoče kaj potužiti, kak se on ne boji i ne sramuje primiti i stisnuti tvrdu kmetsku ruku... To je bil prvi sastanak Medjimurcev sa svojim vladarom. Oni ga ne budu nigdar pozabili. Budemo čakali, da se podpiše mir, a onda bude naš Aleksander sigurno došel, da si pogleda Medjimurje. Onda budemo vsi vidjeli, da imademo vladara, da si boljšega od Boga ne možemo prositi.“

Da bi Jugoslavijo razbili podpirajo Italijani madžarske boljševike. Lucern, 17. junija. V »Bernern Intelligenzblattu« objavljaja neki odlični nevtralec, ki se je pravkar povrnil z Dunaja, senzacionalna razkritja o italijanskih spletkah, ki imajo namen podpirati madžarske boljševike, da bi s tem oslabili Jugoslavijo. V noči od 27. na 28. maja je italijanska vlada dobavila ogrski sovjetski republikli dve bateriji 750 mm topov, 11 vagonov živil, ogromno količino orožja in streliva ter veliko množino tekstilnega blaga.

Italijanska ministrska kriza. Milan, 17. junija. Kriza v ministrstvu še ni končana. Danes prispe v Rim Giolitti. On je glavna opora Orlanda, ki se nadeja, da bo z njegovo pomočjo ostal na krmilu. Proti Orlandu rujejo na eni strani ogorčeni nacionalisti, na drugi strani pa socialisti in katoliki. Zunanja politična vprašanja so potisnjena docela v ozadje. Kakor vse kaže, ostane Orlando z rekonstruiranim kabinetom še nadalje na površju, ako končno ne pride v kombinacijo Tittoni. Za danes je bila napovedana seja ministrskega sveta v Rimu, na kateri bi se naj odločilo o krizi. O izidu te seje ni bilo do poznega večera še nobene vesti. Bivši minister Niti, ki je zelo vplivna oseba, nastopa z vso odločnostjo proti Orlandu.

Komplot proti Cadorni. Milan, 16. junija. Odkrili so zaroto proti bivšemu generalisimu grofu Cadorni. Komplot je imel namen Cadornu odvzeti njegove na vojne operacije se nanašajoče dokumente.

Naredba

o prepovedi porabljanja zelenega (še nezrelega) žita, pšenice, rži, ječmena in ovs.

§ 1. Od dneva izdaja te naredbe, pa do časa žetve se prepoveduje vsako porabljanje posejanega žita: pšenice, rži, ječmena in ovs, osobito košnja žita, sečnja ter porabljanje za pašo živine. Od te prepovedi so izvzeti primeri, kadar je vsled elementarnih ujmov: pozebe, poplave, mraza in podobnega onemogočeno, da bo žito dozorelo. V teh primerih more politično oblastvo I. stopnje dovoliti, da se žito še pred žetvijo porablja.

§ 2. Prestopke predpisov v § 1. te naredbe bodo kaznovala politična oblastva I. stopnje (mestni magistrati, okrajna glavarstva) z zaporom do 6 tednov in z globo do 20.000 kron.

§ 3. Prepoveduje se pridelek žetve vnaprej kupiti ali prodajati. Pogodbe, ki bi se zoper to prepoved sklenile, se smatrajo, da pravno ne obstoje; razen tega bodo pogodbeniki kaznovani v smislu § 2 te naredbe.

§ 4. Ta naredba dobi moč z dnem razglasitve v uradnih listih.

Beograd, dne 5. junija 1919.

Podpredsednik ministrskega sveta, minister za prehrano in obnovo dežel
dr. Korošec s. r.

Dnevne novice.

Promocija. Dne 6. t. m. je bil na dunajskem vseučilišču promoviran za doktorja filozofije naš središki rojak Maks Robič. Častitamo! † **Helena Thaler.** V sredo dne 18. t. m. je nagloma umrla soproga šentiljskega župana g. Franjo Thaler gospa Helena Thaler. Pogreb se je vršil v petek zjutraj ob ogromni udeležbi.

Zahvala. Konzistorij lavantinske škofije je poslal Poverjeništvu za socialno skrbstvo v Ljubljani za invalide, njih vdove in sirote znesek K 11.634.67, ki ga je Poverjeništvu izročilo komisiji za preskrbo vračajočih se vojnikov v Ljubljani. To je v kratkem času že drugi dar (prvi je znašal 10.600 K). Skupaj je prejelo Poverjeništvu od konzistorija lavantinske škofije dosedaj K 21.634.67. Za ta velikodušni dar bodi prečastitemu konzistoriju izrečena najiskrenejša zahvala.

Zahvala. Komisija za preskrbo vračajočih se vojnikov je prejela naslednje podpore: Posojilnica Ribnica 500 K, Mestna hranilnica Radovljica 500 K, Kino-Ideal Ljubljana 200 K, dr. Gregor Pečjak, Ljubljana, 100 K, Anton Pogačnik, Radeče pri Zidanem mostu 30 K, Hranilnica in posojilnica Vurberg pri Ptuj 30 K, dr. I. Marinko, Preska pri Medvodah, 20 K, Hranilnica in posojilnica Škocjan pri Mokronogu 20 K, za kar jim bodi tem potom izrečena javna zahvala.

Za naše ranjence. Mariborskemu slovenskemu ženskemu društvu so darovali za ranjence: tovarnar Viljem Freund 5000 K, posojilnica v Framu 100 K, župnik Janežič, Lupenevec pri Brežicah, 400 K. Hvala jim! Posnemajte jih.

Občutljivost. Pred par dnevi smo konstatirali, da je neki slovenski trgovec dal z nemškimi plakati naznaniti, da je preselil svojo trgovino. Odgovor na to smo dobili na ta način, da nam je dotičnik odpovedal nadaljno prodajanje našega lista, dočim še vedno prodaja nemške liste. Iz tega je pač razvidno, da oni plakati niso bili pomotoma nalepljeni, marveč iz popolnega prepričanja. Bomo še govorili!

Čudno slavo poje „Naprej.“ Zadnji „Naprej“ piše o Rozi Luksemburgovi: „Tragična smrt naše nepozabne herojine kliče po maščevanju. Padla je v težki uri obupnega

upora nemškega delavstva proti vladajočemu sistemu, ki se mora radikalno spremeniti, da pride ljudstvo do vseh svojih pravic. Padla je junaško pod bestialnim nasiljem slepih eksponentov reakcije.“ Vsi se še dobro spominjamo bojev, ki so se pred meseci vršili v Nemčiji. Ruski rubel je prišel tudi v Nemčijo ter hipoma navdahnil lahko dostopne elemente z boljševiškim duhom. Začeli so boj proti socialnodemokratski stranki, ki ima danes v Nemčiji faksično vladavo v rokah. Ta boj sta ravno milijonar Liebknecht in pa Roza Luksemburgova zanesla na cesto, kjer se je pričelo prav klanje in morjenje. In če smatra glasilo jugoslovanske socialnodemokratske stranke špartakovce za nemško delavstvo, se precej moti. Dozdaj je vsaj ravno ta list še vedno naglašal, da imajo veliko večino v Nemčiji pristaši Scheidemanna. Čudno je, da tudi vladajoča socialnodemokratska stranka v Nemčiji ni dala ljudstvu vseh pravic in da so Scheidemann in tovariši pravzaprav slepi eksponenti reakcije, ki delajo z bestialnim nasiljem. Tako so torej jugoslovanski socialni demokrati prišli nekako v drug tir. Ideal jim je menda strahovlada Bele Kuna. Samo nekaj je, s čemer niso računali. Naše slovensko ljudstvo ni dovzetno za take eksperimente, marveč rajše mirno obdeluje svoje polje, ker ve, da ga more spasiti le delo, ne pa počestni poboji. Vendar moramo pa z vsemi sredstvi na to delati, da se ne zanese niti en bacil te epidemične bolezni med naš zdrav narod. Kar je pa že inficirano, moramo brez pardona zatreti.

Nemške laži o Koroški. »Mir« piše: Celovško nemško uradništvo razburja občinstvo z raznimi neosnovanimi vestmi. Tako kolportirajo vest, da se nahajajo tri italijanske divizije, po ena v Bačah pri Beljaku, Trgu in Št. Vidu, da vozijo Italijani veliko število avtomobilov pa tudi topove na Koroško, da se raztepena Volkswehr zopet zbira in prisega italijanski državi in druge podobne, nemogoče reči. Ententna komisija v Celovcu, pri kateri je zastopana tudi Italija, teh vesti ni mogla demantirati ker se šušljajo od ust do ust in je nekatero takih vesti objavilo le preko demarkacijske črte vtihotapljeno nemško časopisje.

Borojevič. »Mir« pravi: »Jugoslavija je pisala, da se bori general Borojevič z Madžari proti Čehoslovakom. To pa ni res. Gospod general se sprehaja po Celovcu in ob Vrbskem jezeru ter premišluje o minljivosti posvetne slave.

Lep napis ima pač g. Andrej Ham, čevljar v Vetrinjski ulici št. 13, namreč v slovenščini, hrvaščini in srbsščini. Priporočamo ga jugoslovanskemu občinstvu.

Lekarne v Sloveniji. Deželna vlada za Slovenijo je do preklica ukinita podeljevanje novih lekarniških koncesij.

Petrolej za Slovenijo. V Ljubljano je dospelo 150 vagonov ameriškega petroleja.

Poštni promet z Ameriko. S 13. majem se je zopet odprla poštna zveza z Ameriko. Dostavljanje pisemske pošte bo še hitreje nego je bilo v mirnem času, ker bo vozil pošto orientekspresni vlak Pariz—Beograd.

Knjige Slovenske Matice za Maribor so došle. Člani naj blagovolijo priti po nje v stanovanje Matičnega poverjenika profesorja Matije Pirca, Maribor, Wildenrainerjeva ulica št. 16. Poštšina za došle knjige je K 0.50, članarina za prihodnje knjige K 8.80

„Sokol“ v Mariboru (člani, članice in vsi naraščaji) prirede v nedeljo dne 22. junija t. l. zlet na Pesnico. Zbirališče ob ½14. uri popoldne pred Narodnim domom.

Zveza jugoslovanskih železničarjev podružnica Maribor vabi vse člane na shod, ki se vrši v nedeljo 22. t. m. ob ½11. uri popoldne v dvorani Narodnega doma v Mariboru s sporedom: 1. Zboljšanje gmotnega položaja železničarjev. 2. Slučajnosti. Tovariši agitirajte za shod in udeležite se ga polnoštevilno. Odbor.

Državno nadzorstvo. Deželna vlada za Slovenijo, oddelek za trgovino in obrt, je stavila pod državni nadzor sledeče tvrdke, oziroma društva, ter imenovala nadzornikom: Za vinsko trgovino J. in K. Pfrimer v Mariboru g. Andreja Oset-a, trgovca v Mariboru, za g. Rudolf

Kiffmann-a, stavbenika v Mariboru, g. dr. Fr. Rozino, odvetnika v Mariboru, za gg. Gustava in dr. Fritz Scherbaum-a, tovarnarja v Mariboru in Mariborski parni mlin Karel Scherbaum in sinovi v Mariboru in Bistrici pri Mariboru g. dr. Karla Koderman-a, odvetnika v Mariboru, za »Schulverein« in »Südmark-o« na Dunaju oz. Gradcu g. Ante Beg-a, potovalnega učitelja, Vič pri Ljubljani, za g. Ivana Friedl-a, hotelirja v Mariboru, g. Šterana Zaklana v Mariboru, za gg. Mr. Ph. Alojzij Siraka, Viktorija Savosta, Friderika Prulla in W. Königa, vsi lekarnarji v Mariboru, g. Mr. Ph. Ivan Vidmar, Zagreb llica št. 64.

Koncert „Glasbene Matice.“ „Moški pevski zbor“ snujče se Glasbene Matice v Mariboru pod vodstvom g. dež. sodnega svetnika Oskarja Dev-a priredi v soboto, 21. junija 1919 v Götzovi dvorani s prijaznim sodelovanjem ge. M. Costaperaria in sl. vojaške godbe koncert. 1. A. Nedved: Popotnikova pesem, Moški zbor. 2. a) P. Čajkowsky: Zakaj? b) J. Bajic: Gde si duše, gde si rane? c) J. Hatze: Majki. d) Fr. Chopin: Litavska narodna. Poje ga. Costaperaria s spremljevanjem glasovirja. 3. Narodne pesmi: a) Koroška: Dober večer, lubo dekle. b) Koroška: Da bi bila lepa ura. c) Koroška: Pojdem v rute. d) Kranjska: Na vas. Poje moški zbor. 4. a) A. Lajovic: Mesec v izbi. b) E. Adamič: Jezdec. c) dr. G. Krek: Šum vira in cefira. d) J. Pavčič: Uspavanka. e) O. Dev: Pastirica. Poje ga. Costaperaria. 5. Narodne pesmi: a) Srbska: Mesečina. b) Srbska: Zar je morala doč. c) Hrvaška: O jesenske duge noči. d) Goriške: Dobro jutro, ljubce moja. Poje moški zbor. 6. A. Förster; Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesmi. Moški zbor s spremljevanjem vojaškega orkestra.

Mariborska podružnica SPD priredi v nedeljo 22. t. m. izlet na Pohorje. Odhod ob 5. uri zjutraj z vlakom do Ruš, odtam peš čez Smolnik, Klopni vrh, nazaj po dogovoru. Vodi g. dr. Brenc. Prosimo, obilne udeležbe!

Koncert 20. t. m. ob 5. zvečer v gostilni „Maribor“, Grajski trg št. 1.

Nesreča. V Studencih se je včeraj ponesrečil neki kolesar, ki je hotel tekrovati s konji. Zgodilo se mu ni nič hudega, samo prestrašil se je ter pokvaril nekaj žita. Škode do danes še ni povrnil.

Zasačeno tihotapstvo. Dne 16. t. m. so organi tukajšnjega policijskega komisariata zaplenili znanemu tihotapcu Ivanu Mallerju, stanujočemu v Nagyjevi ulici št. 13, sledeče blago, katero je hotel vtihotapiti v Nemško Avstrijo: 239 kg masti, 100 kg slanine, 272 kg zaseke, 28 kg loja. Blago so oddali mestni prodajalnici na Glavnem trgu.

Rop in umor v Velenju. V noči od 14. na 15. o polnoči so ydri trije možje v vojaški obleki in oboroženi v hišo Korena na Prelogah pri Velenju in so Korenu ukazali, naj jim izroči ves denar. Preplašen je Koren res prinesel vsoto denarja, a zahtevali so več, češ da še ima. Ko je izjavil, da nima, ga je eden izmed roparjev ustrelil. Koren se je mrtev zgrudil. Nato so prijeli osemnajstletno hčerko Marijo in zahtevali, da prinese denar. Ko je izjavila, da ne ve, kje da ima oče denar, jo je isti ropar ustrelil v trebuh. Drugi dan so jo prepeljali v celjsko bolnico, njeno stanje je opasno. Orožniki so dva roparja ujeli, tretjemu so na sledu. Najbrž je ista družba pred nekaj dnevi izvršila enak vlom v neki hiši v Šoštanj.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzajavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Nemška mirovna pogodba za Nemčijo.

Frankfurt, 19. junija 1919. »Frankfurter Zeitung« piše: Nemčija ni v stanju, odreči podpis pod načrt pogodbe, če bo izsiljen z ultimatomom.

Amsterdam, 19. junija 1919. »Manchester Guardian« piše k odgovoru aliirancev, čeprav mirovna pogodba ni idealna, vendar je neskončno boljša, nego mir, ki bi ga Nemčija

naložila svetu. »Daily News« piše: če bi se Nemčija branila podpisati, bi to pomenjalo, da nemška vlada odstopi ter prepusti usodo dežele aliirancem.

Koroška v seji zunanjih ministrov.

St. Germain, 19. junija 1919. Včeraj so se antantni zunanji ministri posvetovali o poljskougajinski meji in pa o avstrijsko-jugoslovanski na Koroškem.

Pogodba z Nemško Avstrijo gotova.

Pariz, 18. junija 1919. Svet četvorice se je včeraj popoldne bavil z različnimi točkami mirovne pogodbe z Avstrijo. Dokument bo najbrže danes gotov, da se more izročiti avstrijski delegaciji.

Kabinetna kriza v Italiji.

Rim, 19. junija 1919. Z gotovostjo se more misliti, da bosta pri izpremmbi ministrstva Orlando in Sonnino zopet voditelja novega ministrstva, da bo mogoče vstopil Ferrari in da najbrže Crespi ne bo več pripadal ministrstvu.

Berolin, 18. junija 1919. »Deutsche Allg. Zeitung« poroča iz Lugana: Kakor poroča »Secolo«, so dali v predvčerajšnji seji kabineta vsi ministri svoje portfelje ministrskemu predsedniku Orlando na razpolo-ganje. Kralj je izrekel željo, kabinet naj predno sklene važne sklepe, vpraša prej za sodbo zbornice. Tako bo vlada še nekaj časa poslovala. Usodo kabineta bo še le odločil parlament v svoji prvi seji.

Nemčija pred odločitvijo.

Berolin, 19. junija. »Vorwärts« hoče ljudsko glasovanje, ali naj se mirovna pogodba podpiše, ali ne.

Berolin, 19. junija. »Vorwärts« objavlja izvleček iz odgovora antante, v katerem je tudi sledeči stavek: Aliirane in asociirane države jemljejo na znanje izjave, s katero zagotavlja Nemčija, da nikdar ni imela namena in ga tudi ne bo imela, s silo izpremeniti nemškoavstrijske meje.

Nov ultimatum Ogrski.

Budimpešta, 19. junija. (OKU.) Predsednik mirovne konference, Clemenceau, je poslal ogrski vladi noto, v kateri pravi med drugim: V interesu miru in pravice izjavljajo aliiranci: 1. da bodo one meje, ki jih v nastopnih brzajavkah označujejo, trajno ločile Ogrsko od Češko-Slovaške in Rumunije; 2. da so armade teh držav obvezane, takaj ustaviti sovražnosti in se v najkrajšem času umakniti za naravne meje, ki so na ta način določene. Spričo teh temeljnih načel se pozivlje na češkoslovaškem ozemlju se vojskojoča ogrska armada, da se takoj umakne na meje, določene za Ogrsko, in tudi vse druge ogrske čete morajo ostati v teh mejah. Če aliirane in asociirane države ne dobe na podlagi informacije svojih na licu mesta se nahajajočih zastopnikov tekom štiri dni, računši od 14. junija opoldne, sporočila, da se je to določilo tudi faktično izvršilo, tedaj jim je prosto dano, ali bodo prodirale ali pa napravile druge kakršnekoli korake, ki jih bodo smatrale za nakazane, da se zavaruje pravičen mir. Rumunske čete se bodo v tistem hipu umaknile, ko bodo ogrske čete zapustile Češkoslovaško. Aliirane in asociirane države zahtevajo najodločnejše, da se pri tem gibanju čet ne vznemirjajo Rumunci in da se ne skuša, slediti jim čez rumunsko mejo. Clemenceau je poslal ogrski vladi nadolžno brzajavko glede določitve mej Ogrske napram Češkoslovaški kakor tudi Rumunski.

Jugoslovanski problem na mirovni konferenci.

St. Germain, 19. junija 1919. »Manchester Guardian« piše: Prihodni teden morejo veliki državniki svojo skoro vso pozornost posvetiti problemom juga in severno-vzhoda. V zadnjem času so malo mislili na Avstrijce. Splošno so mnenja, da bo, če Berolin podpiše, Dunaj kmalu sledil. Vendar pa

ostane težkoča izravnave nasprotujočih si zahtev Avstrije, Jngoslovanov, Čehoslovakov in ostalih.

Krvave demonstracije v Italiji.

Lugano, 18. junija 1919. Protestno-stavkno gibanje proti draginji živil je včeraj v Speziji in predvčerajšnjim v Genovi privedlo do krvavih spopadov med delavci in policijo, pri čemer so bili trije mrtvi in 30 ranjenih, in sicer sami delavci. Razpoloženje proti vladi se je vsled teh dogodkov zopet poostrilo. Stavki so se pridružili tudi delavci, ki delajo v kamenolomih za marmor.

Propaganda ogrskih komunistov na Češko-slovaškem.

Praga, 19. junija 1919. Glasilo Modračkove stranke »28. říjen« objavlja povodoma aretacije komunista Mune senzacionalna odkritja. List poroča med drugim, da je obstojala trajna zveza med Muno in Bejo Kunom potem emisarjev, večinoma čeških boljševikov, katerih voditelj in organizator je neki Janoušek, bivši socialnodemokratski uradnik na Češkem, ki ima zdaj v ogrskem glavnem mestu posebno pisarno za propagando. Ta agitacija iz Budimpešte se ne omejuje samo na Kladno, marveč je razširjena tudi na Prago, Brno, Mor. Ostravo in druga mesta. Skoro gotovo je obstojala tudi zveza z nemškočeškimi socialnimi demokrati ali komunisti. Šlo je za cel komplot za boljševiško propagando in za vtihotapljenje ponarejenih bankovcev v Češkoslovaško. Tudi zadnji poskus puča dunajskih komunistov je najbrže s tem v zvezi. Janoušek je dobil več milijonov kron za komunistično propagando na Češko-slovaškem. Vsa znamenja kažejo, da ni on zanesel iz Budimpešte svoje agitacije na Češko-slovaško, marveč da so ga poslali s Češkoslovaške v Budimpešto, da preskrbi zvezo med Bejo Kunom in češkimi boljševiki. Ni dvoma, da bi stal edinole Muna z Bejo Kunom v zvezi, marveč več oseb, od katerih so nekateri že aretirani, drugi pa sede celo v narodni skupščini ali v uredniških socialnodemokratskih listov v Pragi, Brnu in drugje.

Svet četvorice proti splošni razorožitvi.

Berolin, 19. junija 1919. Iz Karlsruhe poročajo: Pariški zastopnik »Nationalzeitung« poroča: Svet četvorice je ravno kar soglasno odklonil predlog komisije za zvezo narodov, naj se odpravi obligatorična vojaška služba v vseh državah in naj se izvede splošna razorožitev.

Stavka v Italiji.

Berolin, 19. junija 1919. Kakor se brzajavlja »Achtuhr Abendblattu« s švicarske meje iz Rima, so se reformni socialisti pridružili generalni stavki oficijelnih socialistov.

Ogrska rdeča garda namerava vdreti v Nemško Avstrijo.

Dunajsko Novo mesto, 18. junija 1919. Tukajšnja državna policija je dobila od zaupne strani sporočilo, da nameravajo komunisti na Ogrskem za jutri napraviti puč v Nemški Avstriji s tem, da vdre rdeča garda čez mejo pri Neudörfu in Neufeldu ob Litvi ter koraka proti Dunajskemu Novemu mestu ter Ebenfurtu. Cilj tega vkorakanja je zazdaj ta, da zasedejo municijsko tovarno v Wöllersdorfu. Državna policija je takoj vse potrebno ukrenila ter koncentrirala »Volkswehr« in orožnike na ogroženih obmejnih krajih, tako da je onemogočen vsako pro-dretje. V sporazumom s tukajšnjo državno policijo so koncentrirale tudi graške oblasti na štajersko-ogrski meji blizu Fürstenfelda čete.

Upor kaznjencev v Weimarju.

Weimar, 18. junija 1919. Danes ponoč okoli dveh se je iz zaporov osvobodilo okoli 60 vojaških kaznjencev, med temi več težkih zločincev. Razorožili so različne vojaške straže. Blizu grada je prišlo do streljanja, pri čemer je bilo več ranjencev. V grad niso mogli vdreti, čeprav so nameravali. Del kaznjencev so zopet ujeli, drugi del se je danes prostovoljno zgasil.

Gospodarski prepored Evrope.

Lugano, 17. junija 1919. Barzini se bavi v »Corriere della sera« z velikopoteznimi ukrepi kompetentnih ameriškanskih krogov, ki nameravajo v najkrajšem času gospodarsko povzdigniti Evropo. Prvi projekt obstoji v tem, da hočejo izpremeniti War financial corporation v mirovno podjetje. Nadalje je ustanovila večina ameriškanskih finančnih zavodov konzorcij v svrhu finansiranja Evrope. plačani kapital znaša eno milijardo dolarjev.

Razne novice.

Zvit pes. Hame, pes cesarja Napoleona III., tako imenovan po trdnjavi, kjer je Napoleon v letu 1840 kakor jetnik sedel, je pripomogel svojemu gospodarju do bega. Ko je namreč Napoleon prišel na svojem begu iz trdnjave na zadnje dvorišče, kjer je stala poglavitna straža, je zapazil svojega psa pri vojaki, ki so se njegovim skokom in burkam smejali. Navadni pes bi bil stekel k svojemu gospodarju in bi ga z dobrikanjem pozdravil. Ali Hame ni bil tako nespameten, ampak svojega gospodarja še pogledal ni in kakor bi ga ne poznal. Bil je pač prej pri njem, ko se je Napoleon preoblačil. Zviti pes je vsekako razumel gospodarjev namen. Hame je torej naprej zabaval vojake s svojimi skoki in Napoleon je šel skozi vrata, ne da bi ga kdo ustavil. Čez uro ali kaj je slišal uskok za vozom, na katerem se je peljal, psa lajati. Odprl je vrata psu, ki je tudi utekel in prihitel za cesarjem.

Mačka je bila starim Egipčanom sveta in nedotakljiva žival. Boginja Isis se je baje nekoč izpremenila v mačko — a potem je bilo v Egiptu mnogo miši in samo mačke, ki so jih imeli navedno dosti, so zabranile, da se niso miši preveč pomnožile. Če je pri kakšni hiši mačka poginila, so si dali vsi domači v znak največje žalosti ostriči lase in obrvi. Balzamirano mačko so hranili v posebnem svejšču. Kdor je mačka ubil — četudi morda nehote — je bil obsojen na smrt. Nekoč je plunil visok Rimljan na cesti na mačko in razkačeno ljudstvo ga je na mestu razsekalo. Perzijski kralj Kambises je dolgo oblegal mesto Pelusium. Ko je zvedel, v kaki časti je mačka pri Egipčanih, je prišel na posebno misel. Odredil je svojim vojakom, naj si vsak priveže na roko živo mačko namesto ščita, in potem je mesto napadel. In res, ko so egiptovski vojaki zagledali mačke, se niso upali na sovražnika niti s puščicami niti s sulicami, ker so se bali raniti mačke. Mesto se je vdalo, na kar je Kambises posadko pomoril, mačke, svoje pomočnice pa potopil.

Gromoviti živijo!

za god kličejo svojemu vrlemu prijatelju
Alojziju Gniušek
stari znanci.

A. Vertnik

trgovina z mešanim blagom in premogom
Sodnijska ulica 17
priporoča se občinstvu.

Prekajeno

svinjsko meso

izvrstne kvalitete

kilogram K 20.—

se bo prodajalo v soboto in ponedeljek v
mestni prodajalni (baraki) na Glavnem trgu.

Svoji k svojim!

Razpis dražbe.

Med demobilizacijskim blagom v Mariboru se nahaja več novih

vinskih stiskalnic

z vsebino koša za 100, 185 in 300 litrov in več novih

železnih peči

razne velikosti. Pismene ponudbe za nakup istih je doposlati do 30. junija t. l. na gospodarsko komisijo za stvarno demobilizacijo, odsek v Mariboru.

Prekupovalci so izključeni. Komisija si pridržuje pravico izbire med ponudniki ne glede na visokost ponudbe.

Radi ogleda blaga se je prijaviti ob delavnikih med 14. in 18. uro v sobi št. 1 okrajnega glavarstva v Mariboru.

Ing. Křivanec.

Bužno olje
Schichtovo milo
Krušna moka
Polenta moka
Pšenične otrobe
Žveplo za vinograde
Kava

vse po najnižji ceni

10—2

I. Sirk, Maribor
Glavni trg.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadrugo“ v Mariboru.

Delo na polju je tu!

Ste že naročili košaro in sedež za voz ter druge jerbese za gospodarstvo? Izdeluje jih

„Pletarska šola“ Strnišče pri Ptuj

(10 minut od žel. post. Sv. Lovrenc n. Dr. p.)
Naročite lahko pismeno ali ustmeno v Strnišču in v Ptuj v trgovini J. Peteršič. 4-3

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3,

je imela koncem leta 1918 vlog . . . . . K 80,000.000
in rezervnega zaklada . . . . . „ 2,500.000

Sprejema vloge vsak delavnik.

Za varčevanje ima veljavne lične domače hranilnike.

Hranilnica je pupilarno varna.

Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu odplačevanju dolga.

**V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.**

(Za tremi
ribniki)

Gostilna „Pri lovskem domu“

(Za tremi
ribniki)

Krasen vrt, lepo kegljišče, izvrstna kuhinja, izborna vina!

Vsak dan: Sveže pivo, kisló mleko, sir s smetano, sveže sirovo maslo, kava!

Priporočam se izletnikom iz Maribora.

Jurij Crnič, gostilničar.